

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO-4101-08-12/2011
P/11/070

Warszawa, dnia 23 lipca 2012 r.

Pan
Prof. dr hab. n. med. Marek Krawczyk
Rektor
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego przeprowadził w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym (WUM, Uczelnia) kontrolę wykorzystania środków publicznych na naukę w latach 2009-2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 czerwca 2012 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przedstawiam Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność Uczelni.

Formułując powyższą ocenę, NIK uwzględniła w szczególności: prawidłowe wykorzystanie środków finansowych na podstawową działalność statutową w latach 2009-2010, utrzymanie potencjału badawczego w 2011 r. oraz realizację sześciu skontrolowanych projektów badawczych zakończonych osiągnięciem założonych celów, przejrzyste zasady podziału środków na działalność statutową pomiędzy komórki organizacyjne wydziałów WUM (zakłady, katedry i kliniki), wzrost liczby uzyskanych stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego przez nauczycieli akademickich WUM, zwiększające się zaangażowanie pracowników Uczelni w realizację projektów badawczych, zwiększającą się efektywność działalności naukowej i badawczo-rozwojowej wydziałów Uczelni, a także podjęcie działań na rzecz stworzenia warunków do komercjalizacji wyników działalności badawczo-rozwojowej Uczelni.

1. W latach 2009-2011 przychody uzyskiwane przez Uczelnię systematycznie rosły i wyniosły odpowiednio: 230.758,1 tys. zł, 255.220,7 tys. zł i 256.367,6 tys. zł. Uczelnia uzyskiwała również dodatni wynik finansowy netto w wysokości: 85,4 tys. zł w 2009 r., 75,9 tys. zł w 2010 r. oraz 199,7 tys. zł w 2011 r.

Wysokość przychodów uzyskanych ze środków finansowych na naukę kształtowała się na poziomie 21.681,9 tys. zł w 2009 r., 33.033,4 tys. zł w 2010 r. oraz 27.886,3 tys. zł w 2011 r., w tym przychody działalności statutowej stanowiły odpowiednio 13.640,2 tys. zł (63%), 19.621,8 tys. zł (60%) oraz 11.367,2 tys. zł (41%). W badanym okresie odnotowano prawie dwukrotny wzrost wysokości przychodów ze środków na finansowanie projektów z 7.637,3 tys. zł w 2009 r. do 14.269,7 tys. zł. Przychody Uczelni z tytułu wdrożenia udokumentowanych wyników badań naukowych i prac rozwojowych w latach 2009-2011 wyniosły ogółem 116,1 tys. zł.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia obowiązujące w Uczelni zasady podziału środków otrzymanych od Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na realizację podstawowej działalności statutowej (w 2011 r. na utrzymanie potencjału badawczego) pomiędzy komórki organizacyjne funkcjonujące w ramach wydziałów (tj. katedry, zakłady i kliniki).

W badanym okresie corocznie dziekani wydziałów przedstawiali kierownictwu Uczelni propozycję podziału środków dotacji pomiędzy poszczególne komórki organizacyjne wydziałów (tj. katedry, zakłady i kliniki). Podział uwzględniał ocenę działalności naukowej komórek dokonaną według zasad przyjętych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla jednostek naukowych. Liczba otrzymanych przez nie punktów oraz pozycja w utworzonym na tej podstawie rankingu miała bezpośredni wpływ na wysokość przyznawanych środków dotacji podmiotowej dla zakładów, katedr oraz klinik. Jednocześnie, corocznie Rektor WUM wydawał wytyczne dotyczące zasad wydatkowania środków dotacji na działalność statutową, w tym finansowania kosztów wynagrodzeń, delegacji zagranicznych i udziału w konferencjach krajowych i zagranicznych oraz w zakupie komputerów i sprzętu audiowizualnego.

NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie wykorzystania środków na podstawową działalność statutową przez wydziały Uczelni. Dotacje przyznane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prowadzenie podstawowej działalności statutowej w 2009 r. i 2010 r. Zostały wydatkowane w całości, natomiast niepełne wykorzystanie dotacji przyznanej na utrzymanie potencjału badawczego w 2011 r. Spowodowane było przede wszystkim przekazaniem przez Ministra około 25% środków dotacji w listopadzie i grudniu 2011 r. (dane wg stanu na 31 grudnia 2011 r.).

3. W badanym okresie systematycznie zwiększało się zaangażowanie wydziałów Uczelni w realizację zadań badawczych: liczba realizowanych projektów badawczych wzrosła ze 128 w 2009 r. do 171 w 2011 r. (tj. o 33,6%), rozwojowych z 15 do 17 (13,3%), międzynarodowych współfinansowanych z sześciu do 12 (tj. o 100%), a projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych zwiększyła się z 10 w 2009 r. do 15 w 2011 r., (tj. o 50%).

Ponadto, w 2010 r. rozpoczęto realizację dwóch projektów międzynarodowych niewspółfinansowanych realizowanych w ramach współpracy naukowej z zagranicą dofinansowanych ze środków przyznanych przez

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W latach 2009-2011 w ramach działalności statutowej wydziały WUM realizowały średnio 145 projektów rocznie.

Wszystkie spośród sześciu skontrolowanych projektów badawczych zrealizowanych w okresie objętym kontrolą zostały zakończone osiągnięciem celu badawczego określonego we wnioskach o dofinansowanie projektów oraz w umowach na ich wykonanie zawartych z Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

4. W okresie objętym kontrolą zwiększała się efektywność działalności naukowej i badawczo-rozwojowej wydziałów Uczelni.

Przeciętna liczba publikacji w czasopismach naukowych wyróżnionych przez *Journal Citation Reports* przypadająca na jednego pracownika prowadzącego badania naukowe wynosiła (łącznie) w badanym okresie 1,5, a liczba publikacji w czasopismach punktowanych znajdujących się w wykazie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 4,4. Publikacje pracowników WUM były cytowane średnio osiem razy w roku. W latach 2009-2011 wydziały Uczelni otrzymały ponad 580 nagród za działalność naukową (w tym 23 międzynarodowe) oraz dziewięć nagród i wyróżnień za praktyczne zastosowania B+R. Tendencja wzrostowa dotyczyła w szczególności liczby publikacji w czasopismach naukowych wyróżnionych przez *Journal Citation Reports* oraz liczby cytowań – przypadających na jednego pracownika prowadzącego badania naukowe. W latach 2007-2011 wartość pierwszego wskaźnika wzrosła dwukrotnie, tj. z 0,3 w 2007 r. do 0,6 w 2011 r., natomiast wartość drugiego – z 5,2 w 2007 r. do 9,3 w 2011 r.

5. W latach 2007-2011 Uczelnia zgłosiła 12 wynalazków do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej (UP RP) oraz sześć wynalazków za granicą. Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, iż we wskazanym okresie (do końca maja 2012 r.) Uczelnia uzyskała zaledwie jeden patent udzielony przez UP RP; jeden patent znalazł też zastosowanie praktyczne.

W badanym okresie Uczelnia podjęła działania mające na celu stworzenie warunków do komercjalizacji uzyskiwanych wyników działalności naukowej i badawczo-rozwojowej. W dniu 13 sierpnia 2009 r. Rektor WUM wydał zarządzenie Nr 64a/2009 wprowadzające zasady własności i ochrony dóbr intelektualnych, w tym nabywania praw własności przemysłowej, ich komercjalizacji oraz podziału zysku, a także kompetencje i zasady działania Uniwersyteckiej Podkomisji ds. Własności Intelektualnej. Od 2010 r. w Uczelni prowadzony jest rejestr wniosków patentowych zgłoszonych do UP RP oraz wniosków zagranicznych (m.in. *European Patent Organisation, World Intellectual Property Organization, Patent Cooperation Treaty*), a także uzyskanych patentów. Rejestr ten stanowi wsparcie dla naukowców biorących udział w pracach badawczych w WUM, jak również może być udostępniany przedsiębiorcom i firmom zainteresowanym współpracą z badaczami z WUM.

W kwietniu 2012 r. WUM, uczestnicząc w programie *Kreator Innowacyjności*, otrzymał decyzję Narodowego Centrum Badań i Rozwoju przyznającą środki w wysokości 1,7 mln zł na stworzenie w latach 2012-2013 nowoczesnego systemu zarządzania własnością intelektualną. Główne działania objęte dofinansowaniem

dotyczą: utworzenia nowej jednostki – Akademickiego Centrum Transferu Technologii, przeglądu i oceny zdolności patentowych wyników badań w powiązaniu z oceną rynku oraz przeprowadzenia szkoleń w zakresie innych zadań promujących dotyczących praw autorskich i pokrewnych twórców, w tym wynalazców.

6. W badanym okresie w Uczelni funkcjonowały cztery wydziały prowadzące badania naukowe w zakresie nauk medycznych, farmacji i nauk o zdrowiu, tj. Wydziały I i II Lekarski, Wydział Farmacji oraz Wydział Nauk o Zdrowiu. Wszystkie ww. Wydziały WUM posiadały uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, w tym trzy wydziały do nadawania stopnia doktora habilitowanego.

W latach 2010-2011, w porównaniu do 2009 r., nastąpił znaczny wzrost liczby nadawanych stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego. W 2009 r. dziewięciu nauczycieli akademickich uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, a 33 nauczycieli akademickich uzyskało stopień naukowy doktora. W latach 2010 – 2011 liczba nauczycieli akademickich, którzy uzyskali stopień naukowy doktora habilitowanego wzrosła odpowiednio o 122% i 78%, a liczba nauczycieli, którzy uzyskali stopień naukowy doktora o 61% i 51%.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W związku z odstąpieniem od formułowania wniosków pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego nie zwraca się do Pana Rektora o udzielenie odpowiedzi na powyższe wystąpienie pokontrolne.